

Llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Quan hom està convençut de la raó que l'assisteix, l'adversitat, per dura que sigui, no fa més que encoratjar-lo.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carreter de Mataró, 12 — Telèfon n.º 255

ANY II

Mataró, dilluns 25 octubre 1937

NUM. 391

NÚMERO SOLT: 1,5 CTS

SUBSCRIPCIÓ: 2,50 PESSETES MES

Casal de Cultura

La Biblioteca Popular de la Caixa d'Estalvis

Alt i airós com senyera de cultura, s'alça a la Plaça de la Llibertat el magnífic edifici en el qual està instal·lada la Biblioteca Popular de la Caixa d'Estalvis. Lloable institució aquesta, patrimoni dels mataronins, i motiu de una obra fructífera digna d'estima.

Sovint es veu concorregudíssima de lectors fretuosos d'ampliar llurs coneixements i cultura. S'hi veu l'obrer que estudia la teoria de la seva professió, o cerca un esplai al·lisonador en la lectura; l'adolescent que fulleja il·lustracions; el ciutadà que estudia un tema i la joveneta que en la novel·la es forja una il·lusió. Per tots hi ha tema en aquesta esplèndida biblioteca, per tots els caràcters, tots els gustos i tots els sentiments.

El company Gual, responsable i cap director de la Biblioteca, que coneix el nostre desig de recollir quelcom interessant pel diari, ens acull amable i ens explica com va començar la Biblioteca.

—La biblioteca, que és una de les noques coses serioses que s'han creat a Mataró, va iniciar-se cap a l'any 1929 amb l'aportació de 2.000 volums de la Biblioteca Municipal els quals en qualitat de dipòsit varen servir per fonamentar la futura gran biblioteca d'avui i inaugurada l'any 1934.

—Actualment la Biblioteca funciona amb molta regularitat i èxit creixent. El promedi de lectors diaris és força interessant, car el nombre d'ells arriba a 75, havent-se assolit àdhuc fins a 120 lectors en un dia. Ja l'hivern passat no hi havien cadires per seure davant l'aglomeració de lectors.

—El servei de préstecs també segueix un ritme normal i de remarcable activitat. Diàriament els llibres que es deixen no baixen pas de 60 i mensualment arriben a 2.000 els llibres que facilita aquest important servei del qual se'n beneficien els imponents de la Caixa.

—Per quina classe d'obres demostren preferència els lectors?

—Les obres que tenen més preferència pels lectors de la Biblioteca—

ens diu el company Gual—són les de literatura. A tal efecte el seixanta per cent dels llibres que es deixen, són d'aquest caràcter. No obstant també es llegeix història, ciències aplicades i altres temes.

—En quants volums es calcula la formació de la Biblioteca?

—D'uns 11.000 volums.

—Hi han algunes obres remarcables?

—Certament, n'hi ha que són dignes d'interès. Més que res la part bona de la Biblioteca està enriquida amb llibres de literatura del segle passat de la renaixença catalana. Hi han obres molt remarcables, entre elles del poeta mataroní Thos Codina, i una colla d'autògrafs de Cinto Verdagué, Marià Aguiló i Milà Fontanals, les quals obres d'aquest darrer es distingeixen per unes enquadernacions de pell riquíssimes.

Hi ha la secció de revistes, les més importants d'Europa, que actualment es ressent de les dificultats pròpies de la guerra, i també una bona secció d'Art, Ciències Aplicades, Història i Geografia, totes elles ben nodrides.

El company Gual al qual vertaderament hom li endevina l'amor que té pels llibres, ens ensenya algunes col·leccions i volums d'immens valor particularment en la Secció d'Art i Ciències.

Seguidament ens acompanya a un petit soterrani atapeït de llibres; en ell hi té un lloc d'estudi i classificació.

—La tasca essencial del bibliotecari —ens explica el company Gual—és llegir constantment i sentir la passió dels llibres.

Vertaderament així ho compremem i de sobres ens demostra ell aquesta qualitat. El company Gual, bon autor, és un entusiasta de la poesia i la literatura catalana i sempre ha estat constant en aquest sentir.

En la seva taula de treball hi veiem unes quartel·les i un xic curiosos les mig llegim. No ens ho gosa dir, però a l'últim davant la nostra insistència ens diu que prepara un llibre d'apuntes

Normes de convivència

Els sectors de la cultura catalana que tants mèrits han adquirit, tenen el deure de dictar normes de convivència, dintre de Catalunya, avui habitada per més de mig milió de ciutadans de parla castellana.

Creiem que les noves normes haurien d'ésser fonamentades en les següents consideracions i exortacions.

1.ª Català!!! No permetis que un castellà s'expressi en català. Diga-li que entens perfectament el castellà, i que per tant no pots permetre que bandegi llur parla materna.

2.ª Castellà!!! No permetis que un català s'expressi en castellà. Diga-li que entens perfectament el català, i que no pots permetre que bandegi llur parla materna.

3.ª Castellà!!! Per poca disposició que hi posis, al cap de 15 dies de estatge a Catalunya, entendràs el català i podràs correspondre a les normes de cultura, que són tan usuals en tot el món democràtic.

PELEGRÍ CARRAU

AMETLLES

ES COMPREN
CONFITERIA BARBOSA

històrics de Mataró. Pel nombre de quartel·les veiem que el llibre està ja basiant endavant i esperem la seva publicació per dir-ne quelcom.

—En aquesta biblioteca—ens diu Gual—no hi ha «infern» o sigui recó de llibres pecaminosos.

—La revolució ha imprès un caire diferent a la Biblioteca, com era d'esperar. Quan em vaig fer càrrec d'ella vaig endegar una ordenació dels llibres més útils i necessaris respectant sempre el llibre dintre el seu valor. Hi havien, com és fàcil comprendre, volum de temes i contingut retrospectius, però un llibre sempre és un llibre i sempre m'he atès a aquest lema dintre la relativa distinció.

La Biblioteca està magníficament instal·lada. Tots els mataronins que estimen els llibres la coneixen prou bé. Hi ha comoditat, gust i bons llibres i l'organització és acurada amb els seus grans fitxers que classifica els llibres per noms, temes i autors.

Estem en hores de lectura i la Biblioteca està silenciosa. Els lectors, atents, concentren el que llegeixen, esplaien l'esperit i augmenten el cabdal de llur lectura. Comptem fins a 28 lectors i això ens omplena de satisfacció. La revolució ha obert l'estímul a la joventut a l'estudi i al saber.

Virtut excelsa la de l'estudi! Virtut de civilització i progrés. Que estudiï la joventut, que es capaciï l'home, que el saber i la cultura faran la humanitat superior!

J. COLOMER

MORALES PAREJA — XERES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CESAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Informació local

DIETARI

La guerra segueix ocupant el primer pla de la vida local. No podia ésser d'altra manera. Unicament pot desentendre's de tan dolorosa realitat aquell que per inconsciència, perversió de sentiments o interessos il·lícits no comparteix l'estat d'ànim dels seus conciutadans.

D'uns dies ençà, el ritme de la guerra, en la seva repercussió a la teraguarda s'ha accelerat extraordinàriament.

Primer els refugiats. Aquests germans, vinguts de les terres més castigades pel flagell feixista, potser no es trobaren amb la rebuda que es mereixien. Estem segurs, però, que ells a hores d'ara ja s'han convençut que Mataró no els és hostil, sinó tot el contrari.

Avui ens coneixen més i han tingut ocasió de fer-se càrrec de la solidaritat dels mataronins. Saben perfectament que no era l'egoisme el que feia posar un cert recel en l'admissió de refugiats com a hostes. Era el pensar que davant les dificultats pròpies de la guerra hom no els podia atendre amb la mesura acollidora d'una generositat que a Catalunya és quelcom innat i mai desmentit a Mataró, malgrat les indignes excepcions que no arriben a deshonrar-nos.

I avui també ha succeït un fet que omple totes les converses, augmentant els batecs del generós cor del poble antifeixista català.

Han estat abatuts dos avions facciosos dels que han vingut a bombardejar Premià i Barcelona.

En els comentaris es produeix una nimietat manifesta a celebrar l'esdeveniment, sense entretenir-se a voler desxifrar cap altre aspecte del que això significa que la rèplica donada als assassins de la població no combatent.

—«Ja era hora que per aquí caigués algun ocellot d'aquests que vénen a sembrar la mort entre les dones, els infants i els vellets!»—diuen la gent, satisfets de veure's protegits d'una manera eficaç.

Eren nou els trimotois que venien en raid de crim i destrucció sobre la teraguarda catalana. N'han quedat dos en el camp, en llur camp d'operacions...

I els tripulants han perdut la vida en una acció que serà com un estigma d'oprobri que no s'esborrarà mai més de la faç dels seus... Perquè res no és tan denigrant com matar i destruir a sang freda, i per una mala causa.—P.

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»

MORALES PAREJA — XERES

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

DE CORRELLIS. — Relació dels objectes definguts en aquesta Carteria, per no donar-se raó dels seus destinataris:

Andreu Salvà, Avinguda de la Riera de Mata, 46, procedent del sector de Mediana (Terol).

Banca Arnús

Banc Espanyol de Crèdit

Banc Hispano Colonial

CONTROL Banc Urquijo Català

OBRER

Majó Germans - Banquers

Caixa d'Estalvis

Els comptes corrents LLIBRES i les llibretes d'estalvi obertes en l'actualitat, no estan subjectes a cap intervenció oficial i funcionen com abans del 19 de juliol.

Ingressen els vostres cabals en els nostres establiments i a la vegada que obtindreu beneficis afavorireu la nova Economia.

Comitès de Control de Banca i Estalvi de Mataró

Joan Oliver, retornada de Cercanias del Pardo (Madrid).

Joaquim Farrés, Meléndez, 7, procedent d'Arguis (Osca).

Salvador Comas, retornada del Front d'Aragó.

Anita Inbernon, carrer de Barcelona, procedent de Valduena (Osca).

Teresa Roig, procedent de Farlete (front d'Aragó).

Joan Vives, carrer de Bakunin, 42, procedent de Pina del Ebre.

Angela Murell, Carrer de Fermí Galan, 68, procedent de Madrid.

Antoni Obiols, Carrer de Fermí Galan, 244, procedent de Grefien (Osca).

Antoni Obiols, carrer de Lepanto, n.º 71, 1.ª, 1.ª, procedent de Lleida.

Pere Riera Itchar, Clavé, procedent de la Brigada Mixta, 32 Divisió.

Pepito Mandri, Carrer de Sant Bru, n.º 48, baixos, procedent de Lleida.

Per 50 cèntims podeu fer un bon obsequi, amb

ILURENCS

postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

—PÉRDUA.— S'ha perdut una arcaçada de nena, i es gratificarà la devolució a l'Administració de LLIBERTAT.

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA

CONYAC JULIO CÉSAR

de l'casa xeressana

MORALES PAREJA

Dispositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

INSTITUT DE SEGON ENSENYAMENT DE MATARÓ.—AVÍS.— Es posa a coneixement de tots els alumnes de més de catorze anys que s'hagin matriculat d'Ingrés en aquest Institut, que els exàmens tindran lloc dimecres vinent dia 27 a les dotze hores.

Mataró, 25 d'octubre del 1917.—El Comissari Director, M. Oliveras.

COMPRO

**CARBASSES CABELL
i AMETLLES**

CONFITERIA TORRENT
Carrer U.R.S.S. n.º 4 (Plaça Xica)

Ajuntament de Mataró

Serveis d'Assistència Social

**Capó dels Invàlids
Bon Cooperatiu**

Es posa a coneixement del públic en general que en el sorteig efectuat avui a la Conselleria d'Assistència Social, corresponent al dia 23 d'octubre del 1937, segons consta a l'acta a poder, d'aquesta Conselleria, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al

Número 453

Els números corresponents, premlats amb tres pessetes, són els següents:

053 - 153 - 253 - 353 - 553 - 653 - 753 - 853 - 953.

Mataró, 23 d'octubre del 1937.

El Conseller d'Assistència Social, Josep Serra.

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ

B. Durruti (St. Agustí), 55 Provença, 185, 1.ª, 2.ª entre Arribau i Universitat
Dimecres, de 11 a 1. Dissabtes, de 5 a 7

BARCELONA

De 4 a 7 tarda

TELEFON 72554

Informació del dia

Nou trimotors negres sobre Barcelona

No tots, però, poden fugir

Itàlia vol ésser perdonada

El Duce no té crèdit a Londres

Barcelona

4 tarda

La lluita al front d'Aragó

Comunicat oficial

EST.—Un fort atac rebel sobre les nostres posicions de Puebla de Albor-ton, fou rebutjat enèrgicament. Davant dels filats quedaren molts cadàvers facciosos. Canoneig sobre el poble esmentat.

L'enemic, prèvia intensa preparació artillera, atacà amb forces mores i del Terç, les nostres posicions de l'Ermita de Sant Pere, i fou enèrgicament rebutjat, amb moltes baixes. Més tard insistí en l'atac amb forces de refresc. Les nostres tropes es veteeren obligades a replegar-se a les posicions immediates, davant la superioritat numèrica dels assaltants.

Foc de fusell i morter a Allué i Coronas d'Allué (Alt Aragó). La mateixa activitat a les posicions d'Alcubierre.

LLEVANT.—En una descoberta realitzada cap a Pico del Zorro, per les forces pròpies, foren recollides diverses caixes de municions, bombes i altre material.

Presidència. - El President indisposat

En presentar-se, aquest matí, a la Generalitat, els periodistes que fan informació en aquest centre oficial, els han dit que el senyor Companys no els podia rebre, per trobar-se un xic indisposat, després del seu viatge a València.

Potser demà li serà possible de rebre els informadors.—Fabra.

Els incontrolats

Durant els fets del passat maig, a Poble de Lilet uns individus s'apoderaren de joies i valors propietat de varis veïns.

Mercès a diligències efectuades aquests dies per la policia, s'ha practicat la detenció de cinc inculcats en les esmentades substraiccions.—Fabra.

Periòdic suspès

El Delegat general d'Ordre Públic ha dit als informadors que havia acordat la suspensió del setmanari «Esfuerzo» per no haver-se subjectat a la censura.—Fabra.

L'alarma d'avui

El gabinet de premsa de la Delegació d'Ordre Públic ha facilitat la nota següent:

Aquesta matinada, tres esquadretes amb un total de nou trimotors, han intentat bombardejar Barcelona.

Els nostres caces els han sortit al pas no deixant-los aconseguir el seu objectiu i abatent un trimotor, el qual

ha caigut prop de Barcelona, morint els seus tripulants, italians tots.

Sembla, si bé la notícia no ha estat confirmada encara, que un altre aparell facciós ha caigut al mar, tocat per les metralladores dels caces lleials.—Fabra.

Madrid

4 tarda

Justícia

La «Gaceta» publica una ordre fonent en una sola totes les sales de civil de l'Audiència de Madrid.—Fabra.

xcedència

VALENCIA.—Ha estat concedida l'excedència del seu càrrec al senyor Carles de Juan, amb motiu d'haver estat nomenat Director General de Seguretat.—Fabra.

—¿Voleu comprar un paraigua a bon preu? Aneu a la Carrija de Sevilla, que allà el trobareu.

Estranger

4 tarda

El joc italià

LONDRES.—El periòdic «The Times» publica una carta signada per un bon nombre de polítics d'esquerra, anglesos, en la qual es parla de l'aproximació angio-italiana.

Diu que el que Itàlia intenta és fer-se perdonar les seves faltes i si aquest perdó li fos atorgat, la pau fracassaria.

Mussolini cerca un perdó solemne i afirmar la conquesta d'Etiopia amb la seguretat que se la deixarà lliure no aplicant-li el pacte de la Societat de les Nacions.

Això, diuen, seria l'anarquia del dret i la conciliació no pot pagar-se a aquest preu.—Fabra.

Els «voluntaris»

ROMA.—Segons els periòdics del Duce, la conquesta de Santander ha costat als italians 215 morts.—Febus.

Inquietuds

PARIS.—Els periòdics parisencs palesen la inquietud que ha produït en els cercles oficials la crisi del govern belga, precisament quan Van Zeeland havia estat encarregat d'una missió internacional havent-se de reunir a Brussel·les la conferència de les nou potències.—Fabra.

A Espanya

MONTANBAN.—Han passat, en direcció a Barcelona, cinc mil soldats procedents dels fronts del Nord.—Febus.

No tenen crèdit

LONDRES.—No té cap consistència la notícia de la concessió d'un crèdit de cinquanta milions de lliures a favor d'Itàlia.

No se n'ha parlat i les condicions tècniques del mercat no estan pas a favor d'emprèstitis exteriors.

Després que la situació a la Mediterrània sigui més clara, potser es podria pensar a parlar d'aquest afer.—Fabra.

DARRERA HORA

545 tarda

Ales negres

VALENCIA.—El ministeri de Defensa Nacional, ha facilitat el següent comunicat:

A les 4:30 nou aparells enemics han volat sobre Caella i Mataró, en direcció a Barcelona.

Han deixat caure algunes bombes incendiàries sobre Premià de Mar, causant danys materials i víctimes.

Els nostres caces els han sortit al pas, fent caure dos trimotors Savoia, model n.º 81, un dels quals s'han enfonsat al mar.

De l'aparell caigut a terra n'han estat extrets els cadàvers dels seus cinc tripulants, italians tots ells.—Febus.

Front de l'Est

SERINYENA.—Foc de fusell i metralladora. En el sector de Zuera dues companyies italianes han avançat sobre un pujol que està al nostre poder i quan hi han estat molt aprop, les nostres forces han fet foc de cortina amb les metralladores produint moltes baixes i havent de fugir a la desbandada. Després i durant llarga estona hi ha hagut foc d'artilleria.—Febus.

BARBASTRE.—Als diversos sectors d'Aragó fa molt mal temps i la temperatura ha baixat considerablement.

En el sector nord, continua l'avanç de les nostres forces, encara que lentament degut a la inclemència del temps.

Per alguns evadits, es tenen detalls que en la reraguarda facciosa, hi existeix malestar i gran desmoralització.—Febus.

PINA DE EBRO.—Havent-se observat que en el camp facciós s'estava concentrant un gran nombre de forces i de camions per a constituir un comboi, la nostra artilleria ha disparat les bateries del 15.5 amb tan bon encert, que als pocs moments no ha quedat res de comboi i s'han dispersat totes les forces.—Febus.

BUJARALÓZ.—Les esquadretes faccioses han bombardejat intensament les nostres línies, sense cap resultat pràctic.

Per altra part un esquadró de cavalleria feixista s'ha llançat a un furios atac el qual ha estat repel·lit per les metralladores lleials. Entre els genets facciosos hi ha hagut un veritable carnatge.—Febus.

HÍJAR.—S'han passat uns soldats de les tropes de Franco. Han explicat curiosos detalls de la desmoralització que regna a la reraguarda facciosa i han afirmat la magnífica resistència que oposen els antifeixistes als traïdors, malgrat els afusellaments i tots els procediments draconians emprats.

Explicaren que l'altre dia, uns bons republicans dels molts que hi ha sota la tirania feixista, volaren uns quants quilòmetres de via fèrria en les proximitats de Saragossa.—Febus.

SERINYENA.—A la part alta d'aquest sector, foc de canó i metralladora.

A la part baixa foc de metralladora, sense cap més altra novetat.—Febus.

IMPRESA MINERVA.—MATARÓ